

21.SLAVONSKA NOU BRIGADA

boqdan bosiočić

RATNA PROŠLOST NARODA I NARODNOSTI
JUGOSLAVIJE

KNJIGA DVESTA DVADESETDEVETA

M O N O G R A F I J E
JEDINICA NOV I PO JUGOSLAVIJE
KNJIGA ŠEZDESET DRUGA

UREĐIVAČKI ODBOR:

RAHMIJA KADENIĆ, general-pukovnik, predsjednik; članovi: ALI ŠUK-
RIJA, RISTO DZUNOV, DAKO PUAC, general-pukovnik; ŽIKA STOJŠIĆ,
general-pukovnik; FABIJAN TRGO, general-potpukovnik; VELJKO MILA-
DINOVIC, general-potpukovnik; JOCO TARABIC, general-potpukovnik;
ANDRO MILANOVIC, METODIJE KOTEVSKI, general-potpukovnik; MILAN
DALJEVIC, general-potpukovnik; SVETOZAR ORO, general-major; AVGUST
VRTAR, general-major; MISO LEKOVIC, pukovnik; AHMED ĐONLAGIC,
pukovnik; VIKTOR KUCAN, pukovnik; RADOMIR PETKOVIC, pukovnik,
glavni i odgovorni urednik

Urednik

ESAD TIHIC, pukovnik, profesor

Stručni redaktor

MILAN KAVGIC, pukovnik

Recenzenti

DAKO PUAC, general-pukovnik
AHMED DZONLAGIC, pukovnik

VOJNOIZDAVACKI ZAVOD

BOGDAN S. BOSIOČIĆ

21. SLAVONSKA UDARNA BRIGADA

BEOGRAD, 1981.

U finansiranju ove knjige je učestvovala skupština opštine
Podravska Slatina, koja drži domicil 21. Slavonske udarne
brigade.

Posvećeno poginulim borcima
narodu Slavonije i svim
pripadnicima 21. NO udarne
slavonske brigade

U V O D

U trećoj ratnoj godini narodnooslobodilačka borba u Jugoslaviji bila je takvih razmjera da okupator i njegovi kvislinzi nisu imali snage da odjednom obuhvate protiv-akcijom sva žarišta ustanka, već su to morali da rade postepeno i prema taktičkim, operativnim i strategijski nametnutim mu prilikama.

Početkom 1943. godine narodnooslobodilački pokret u Slavoniji je dobio nove razmjere: Slavonija ima tada snažnu operativnu jedinicu, diviziju,¹ u preko 500 sela svoju narodnu vlast, narodnooslobodilačke odbore, u svim srezovima su osnovani sreski narodnooslobodilački odbori, na velikom dijelu slobodne teritorije u potpunosti vlast drže narodni odbori. Na slobodnoj teritoriji su razvijene vojnopozadinske ustanove, vojna područja sa širokom mrežom radionica, vojnih bolnica i ambulanti koje rade za operativne jedinice i narod, a obezbeđuju ih partizanski odredi i straže.

Za opšte čišćenje Slavonije neprijatelju je trebalo iz mjeseca u mjesec više snaga,² a on je težio da što veći dio

¹ Četvrta divizija NOV i POH (12. 16. i 17. brigada), sa oko 4.000 boraca, sa psunjskim i diljskim odredom i bilogorskom četom, ukupno 5.800 boraca pod oružjem, pod komandom Treće operativne zone.

² U garnizonima u Slavoniji neprijatelj je imao 20—30 hiljada vojnika (1. gorska divizija „Ante Pavelić“, 3. pješadijska domobranska divizija, 187. njemačka divizija, II ustaški slavonski zdrug, SS odred za intervenciju (4 bataljona), samostalne pričuvne ustaške bojne i satnije, ustaška milicija — divlje ustaše, žandarmerija i policija, naoružana njemačka naselja, dio konjice i konjička škola u Virovitici).

Mr Mladen Colić, Oružane formacije NDH u Slavoniji od 1941. do 1945, HIS Slavonski Brod, Zbornik br. 13/1976, str. 209—245.

ove teritorije ima u svom posjedu, za svoje ratne potrebe, a u prvom redu za putni i željeznički saobraćaj radi transportovanja trupa i materijala i manevrisanja njima, čuvanja administrativnog aparata, ekonomskih i upravnih centara NDH u Slavoniji od upada naših snaga, držanja inicijative i kružne osnovice potrebne za borbu protiv snaga NOV i radi osiguranja pozadinskih ustanova na oslobođenom teritoriju, kao i da bi spriječio uticaj Partije i oružanog ustanka na poluoslobođenu i neoslobođenu teritoriju.

Sa frontova iz svijeta su svakodnevno stizale vijesti o teškim njemačkim gubicima i potpunoj inicijativi saveznika. Nijemci su 2. februara 1943. godine, poslije teških gubitaka kod Staljingrada, pretrpjeli pravu katastrofu. Jedinice Crvene armije su u ofanzivi koja će trajati do konačne pobjede nad njemačkim fašizmom. Zapadni saveznici (Engleska i Amerika) istjerali su Nijemce iz Afrike. Priprema se iskrcavanje u Italiji, koja će tri mjeseca po svršetku Pete ofanzive u Jugoslaviji, kapitulirati.

Poznato je da je održan vinički sastanak između Hitlera, kvislinga Pavelića i generala Lera, komandanta okupacionih njemačkih snaga za Jugoistok, na kojem je odlučeno da se izvede Weiss I i II i „Scwharz“, udari na Narodnooslobodilačku vojsku Jugoslavije, poznati kao četvrta i peta neprijateljska ofanziva da bi se razbila i uništila glavna operativna grupa, i da bi se potom počelo generalno čišćenje između rijeka Save i Drave. Prema toj zamisli, pod udar je trebalo najprije da dođu najaktivnije i najmnogobrojnije slavonske jedinice na tom prostoru.

Neprijatelj je, početkom 1943. godine, bio prinuđen da upotrijebi sve svoje slobodne i manevarske snage u četvrtoj ofanzivi radi obračuna sa glavnim snagama NOV i POJ.³ Bilo je pravilo, za sve vrijeme rata, da snage NOVJ iz Slavonije u ofanzivnim dejstvima direktno ili indirektno sadejstvuju našim glavnim snagama.

Prvih dana januara 1943. godine mlada Četvrta divizija NOVJ prelazi u ofanzivna dejstva, koja će trajati neprekidno pun 91 dan. U njoj je izbačeno iz stroja oko 3.000 neprijateljskih vojnika. Slavonski partizani su za-

³ U to vrijeme jedinice NOVJ vode teške borbe za ranjenike u dolini Neretve, protiv 717. i 718. njemačke divizije i italijanske divizije „Murde“, i sa brojnim četničko-ustaškim kvislinškim jedinicama.

dobili bogat ratni plijen, a samo od oružja 1.777 pušaka, 69 puškomitraljeza, 12 teških mitraljeza. Njemačkoj ratnoj privredi su zadavani teški udarci, porušeno je mnogo mostova i dignuto na kilometre pruge u vazduh zajedno sa 448 vagona i 51 lokomotivom. Uništeno je i osam velikih privrednih objekata⁴ i mnogo ratne opreme.

Između neuspjele četvrte i priprema za petu ofanzivu, neprijatelj preduzima operaciju „Braun” na područje Slavonije, kako bi uništio slavonske jedinice ili bar umanjio njihovo dejstvo. Sem toga, bile su mu potrebne i saobraćajnice za manevrisanje ljudstvom i materijalnim rezervama potrebnim za pripremanje pete ofanzive, s jedne, i za oslobođenje dijela snaga iz Slavonije za glavno ratište ne bi li se, ako ne sprečilo, ono bar usporilo naglo pogoršanje prilika na slavonskom tlu i brzo širenje ustanka.⁵

Dvadesetog marta 1943. je na slobodnu teritoriju Slavonije sa svih strana krenulo oko 35.000 neprijateljskih vojnika. Snažno su ih podržavali avijacija, artiljerija i tenkovske jedinice.

Vode se veoma teške, ogorčene borbe u zimskim uslovima u znaku apsolutne nadmoćnosti neprijatelja u ljudstvu i materijalu. Slavonske brigade smjelo i znalački manevrišu i odvažno se nose s neprijateljem i zadaju mu udarce ondje gdje se on ne nada. Za 10 dana neprijateljske snage bivaju razbijene a djelomično uništene, te se 30. marta ostaci vraćaju na polazne položaje. Ofanziva počinje da jenjava. Neprijatelj je pretrpio potpun neuspjeh, ali se zato surovo obračunava sa nedužnim stanovništvom. Ostavlja za sobom pustoš: popaljena sela, izmučene ljude, rasturenu stoku. . .⁶

Uništenjem ustaško-domobranskog slavonskog zdruge 16. 4. 1943. godine, u okršaju poznatom kao „šušnjarska borba” slavonski partizani su izvojevali do tada najveću svoju pobjedu. Ona je bila od ogromnog značaja za

⁴ Admiral Mate Jerković, *Borbe u Slavoniji za vreme četvrte i pete neprijateljske ofanzive*, izdanje 1951, VII, str. 59, obj. 11.

⁵ Bojna relacija generala Izera, komandanta II zbornog područja u Slavonskom Brodu od 12. 4. 1943. Zbornik, tom V, knj. 13, dok. 67, str. 311.

⁶ U selu Vučijaku, kod šumske kuće, ubijeno je 350 žena, djece i staraca. Na spomen-obilježju piše: „Neka ovaj spomenik bude sjećanje na žrtve — goloruke starce, žene i djecu, koje bezdušno pobi okrutni neprijatelj.” Zbornik, tom V, knj. 13, dok. 164, str. 623.

narod Slavonije, jer su neprijatelju naneseni teški gubici: 685 poginulih, 700 ranjenih i 1.146 zarobljenih oficira i vojnika. Slavoncima je pao u ruke ratni plijen od 1.400 pušaka, 38 puškomitraljeza, 19 mitraljeza, devet teških minobacača, baterija topova od tri haubice od 150 mm.⁷ Ova je pobjeda odjeknula cijelom Slavonijom i Jugoslavijom, a vijesti o njoj objavila je i „Slobodna Jugoslavija”. U redovima neprijatelja nastala je demoralizacija zbog potpunog kraha ofanzive.⁸

Govoreći na V kongresu KPJ o razvoju događaja u narodnooslobodilačkom ratu, Josip Broz Tito je rekao i ovo: „...Mi obično govorimo o prvoj, drugoj, četvrtoj, petoj i sedmoj ofanzivi, i zbog toga mnogi u inostranstvu misle da je to sve. To je, razumije se, nepravilno. Neprijateljskih ofanziva u raznim krajevima naše zemlje bilo je mnogo. U Slavoniji su ove ofanzive imale naročito žestok karakter, zbog toga što su naše vojne jedinice u Slavoniji neprekidno rušile glavnu željezničku prugu — arteriju prema jugu, na putu u Afriku.”⁹

Krajem aprila i početkom maja 1943. godine, neprijatelj se užurbano pripremao za svoju petu ofanzivu protiv Glavne operativne grupe NOVJ, Jedinice u Slavoniji su se poslije ofanzive odmarale, sređivale i popunjavale novim borcima.¹⁰ Štab Treće operativne zone NOVH je pripremao protivofanzivu na neprijatelja, koji se bio povukao u garnizone. Najprije je na udaru bilo jako tak-

⁷ Zbornik, tom V, knj. 14, dok. 75, str. 227—229.

⁸ Pobjedu su izvojevali Dvanaesta brigada i Drugi bataljon Sedamnaeste brigade. S obzirom na nadmoćnost neprijatelja, utoliko je pobjeda značajnija.

Izveštaj štaba Dvanaeste NOU brigade od 26. 4. 1943. godine štabu Četvrte divizije NOV i POH o borbi kod kamenskog Vučijaka. Zbornik, tom V, knj. 14, str. 339.

Izveštaj glavnog stožera domobranstva od 25. 4. 1943. o borba-ma kod Sušnjara. Zbornik, tom V, knj. 15, str. 330. U navedenim neprijateljskim dokumentima se navodi da je neprijatelj izgubio 21 oficira i 41 podoficira i 704 borca iz redova domobrana i ustaša.

⁹ V kongres KPJ, Stenografske zabeleške, ćirilica, str. 88—89, izdanje Kulture, Beograd, 1949.

¹⁰ Uoči ofanzive Četvrta divizija je imala 285 boraca. U toku ofanzive izbačeno je iz stroja 1.347, od kojih je 710 oboljelo od tifusa. Neki štabovi su bili prepolovljeni. Epidemija pegavca nije uništila pokret u Slavoniji, ali ga je teško osvetila za olako shvatanje protivepidemioloških mjera i znatno je umanjila udarnu snagu naših jedinica. Grujica Žarković: „Historija sanitetske službe NOV i POJ u Slavoniji”, HIS Slavonski Brod, 1968, str. 115, dok. 124.

tičko neprijateljsko uporište Voćin, koje je neprijatelj namjeravao da uporno brani.

Treći po redu napad na Voćin počeo je u ranim jutarnjim časovima 8. maja 1943. godine. Prva bojna Prvog gorskog zdruga, oko 600 zdrugovaca i ustaša, žestoko se branila. Iz susjednih garnizona neprijatelj je odlučno napadao na naše jedinice što su bile u zasjedama da bi se oslobodio okruženja. Poslije 26 časova žilave i ogorčene borbe, zaslugom svih brigada, neprijateljev otpor je slomljen. Zarobljeno je 200 vojnika, poginulo 62 i ranjeno 188. Našim jedinicama je palo u ruke 170 pušaka, 14 puško-mitraljeza, četiri teška mitraljeza, dva minobacača i dva topa.¹¹

Zauzimanje uporišta Voćin, spada u veće pobjede naših jedinica. To je bila posljednja borba Četvrte divizije u Slavoniji u takvom sastavu. Poslije neuspjeha u ofanzivi „Braun” i „šušnjarskoj borbi” i nakon pada uporišta u Voćinu, stvoreni su povoljni materijalni uslovi za povećanje, operativnih jedinica,¹² za formiranje novih brigada, i za podizanje kvaliteta postojećih jedinica. U svemu je omogućeno pristupanje reorganizaciji i formiranju novih jedinica, što će se slijedećih dana i sedmica i ostvariti.

¹¹ Izveštaj štaba Četvrte divizije od 21. 5. 1943. GS NOV i POH o napadu na Voćin i o stanju u diviziji. Zbornik V, knj. 15, str. 193. Izveštaj zapovjedništva 1. gorske divizije od 8. 5. 1943. o napadu na Voćin. Zbornik, tom V, knj. 15, str. 375. Zdravko Cvetković: 17. Slavonska brigada, VIZ, 1978, Beograd, str. 52 i 58. Stevo Pravdić i Nail Redžić: 16. brigada (omladinska) „Joža Vlahović”, VIZ Beograd, 1976, str. 113, i 119.

¹² Sedamnaestog maja 1943. formiran je Drugi hrvatski korpus NOV i POH. Komandant Petar Drapšin, komesar Dušan Brkić, načelnik štaba Mate Jerković, obavještajni oficir Jefto šašić. Korpus je imao dvije divizije: Četvrtu (12. i 18. brigada) i Desetu (17. i 21. brigada). Sedamnaestog oktobra 1943. godine korpus je, odlukom VŠ NOV i POJ, dobio naziv Sesti korpus NOVJ. Zbornik, tom V, knj. 15, dok. 52. i 53, 54. i 80. Arhiv VII, sig. br. 33/2, k. 106. Devetog maja 1943. preimenovana je 4 divizija NOVH po naređenju VS NOV i POJ, u Dvanaestu diviziju NOV i POJ.

FORMIRANJE BRIGADE

Dvadeset prva slavonska¹³ brigada je formirana 17. maja 1943. godine, prema naređenju štaba Prvog slavonskog korpusa,¹⁴ u selu Orljevcu kraj Slavonske Požege. Istoga dana je obrazovana i Deseta divizija NOVJ.¹⁵ u čiji su sastav ušle Sedamnaesta i Dvadeset prva brigada.

Dvadeset prva brigada je bila peta po redu u Slavoniji, 23. u Hrvatskoj i 49. u Jugoslaviji.¹⁶ Za njenog komandanta je postavljen Dako Puač Dule, zamjenik komandanta Dvanaeste brigade,¹⁷ za komesara Ferdinand Milić Feđa, načelnik agitpropa Dvanaeste brigade¹⁸ za zamjenika komandanta Mijo Bobetko, zamjenik komandanta Šesnaeste omladinske brigade,¹⁹ za zamjenika komesara Miloš Crnobrnja,²⁰ za načelnika štaba Jovan Drača,

¹³ Poslije njenog formiranja osnovane su još tri brigade sa istim brojem: 21. srpska (2. šumadijska) 25. 4. 1944, 21. istočnobosanska (Tuzlanska) 19. 9. 1944. i 21. makedonska 19. 10. 1944. godine. Vojna enciklopedija, knj. 2, str. 60—69.

¹⁴ Vidi fusnotu 12.

¹⁵ Tu numeraciju je divizija imala do 17. 10. 1943. kada je, odlukom VŠ NOV i POJ, preimenovana u 28. diviziju NOVJ. Arhiv VII, sig. br. 33/2, k. 106. Komandant divizije Vičko Antić Pepe, komandant 3. operativne zone, komesar Vlado Janjić Capo, zamjenik komandanta Radojica Nenezić, komandant 17. brigade, načelnik štaba Geoden Bogdanović, obavještajni oficir Makso Trbojević. Zbornik, tom V, knj. 16, dok. 53.

¹⁶ Vojna enciklopedija, knj. 2, Brigade u NOR-u, str. 60—69.

¹⁷ General-pukovnik i narodni heroj.

¹⁸ Španski borac, član KPJ od 1935 godine, poginuo 4. 6. 1943. u Motičini.

¹⁹ Poginuo 23. 3. 1944. kao komandant brigade u 10. korpusu NOVJ.

²⁰ General-major u penziji.

zamjenik komandanta Prvog odreda,²¹ za operativnog oficira Gojko Kovačević Plavi, komandant Drugog papučko-krndijskog odreda.²² Informativni oficir postao je Tomo Matošić, intendant Miloš Carević, referent saniteta Vinko Hakštok, student medicine, načelnik agitpropa Franjo Novak, a omladinski rukovodilac i sekretar SKOJ-a u brigadi Ankica Maksić.²³

U novu, 21. brigadu je ušao i Četvrti bataljon Dvanaeste brigade, kao njen Prvi bataljon. U njemu su pretežno bili borci iz okoline Slavonske Požege, Bučja i Voćina. Od 100 boraca iz Sedamnaeste brigade i 80 boraca iz Drugog papučko-krndijskog odreda formiran je Drugi bataljon. U njegovom sastavu su bili borci iz krajeva, oko Našica, Slavonske Orahovice i sa Bilo-gore. Treći bataljon je formiran od 60 boraca iz Šesnaeste brigade, 40 boraca iz Osamnaeste brigade i 80 boraca iz Prvog jissnjskog partizanskog odreda Treće operativne zone. U njemu su bili uglavnom borci iz tzv. trokuta (Pakrac — Novska — Okučani), zatim sa Dilja i Bilo-gore.

Pošto je u selu Orljavcu bio štab Korpusa, tamo su bili pozvani komandant i komesar novoformirane brigade. Naređeno im je da sa Četvrtim bataljonom Dvanaeste brigade krenu iz sela Tornja preko Papuka u rejon sela Slatinski Drenovac — G. Meljani,²⁴ gdje će stići i ostale jedinice što su određene da uđu u novu brigadu.

U Četvrtom bataljonu Dvanaeste brigade održan je sastanak sa njegovim štabom i s komandama četa, na kom su novi komandant i komesar brigade obavjestili prisutne o odluci da se formira Dvadeset prva brigada. Poslije dva dana odmora, bataljon je krenuo u rejon Slatinskog Drenovca. Stigao je 21. 5. 1943. godine²⁵

Kako su jedinice pristizale u rejon razmještaja tako su obrazovani bataljoni. Najprije su stigli borci za Drugi bataljon, a poslije iz Prvog partizanskog odreda (Psunj-

²¹ Pukovnik u rezervi, bivši načelnik Kancelarije za odlikovanja predsednika Republike, umro u Beogradu 1972. godine.

²² Poginuo aprila 1944. godine u rejonu Voćina kao načelnik štaba 25. brodske brigade.

²³ Umrlo u Beogradu 1970. godine.

²⁴ Sedamnaesta brigada je u to vrijeme bila u rejonu Voćina i Vranog kamena, pa se tako 10. divizija našla u širem rejonu Voćina. Zdravko Cvetković: Monografija 17. brigade, VIZ, Beograd, str. 58.

²⁵ Prema izjavi Tome Kostelca, pukovnika u penziji, komesara 1. bataljona.

skog), pa je Treći bataljon formiran 24. maja, čim je završeno osnivanje brigade.²⁶ Tada je i ustanovljeno da je Prvi odred uputio 16, a Šesnaesta brigada pet boraca manje nego što im je to bilo naređeno.

U trenutku formiranja brigada je imala 630 boraca i rukovodilaca, a od naoružanja: 480 pušaka, 27 puškomitraljeza, četiri teška mitraljeza, jedan teški i jedan laki minobacač.

Za komandanta Prvog bataljona postavljen je prvoborac Stevan Došen,²⁷ za političkog komesara prvoborac Tomo Kostelac, za zamjenika komandanta Đorđe Puač Fićo, za zamjenika komesara Teodosije Vujić Zeko,²⁸ za obavještajnog oficira Dobrila Blanuša, za informativnog oficira Savo Carević Srbini i za intendanta Vid Jorgić.

Komandant Drugog bataljona je postao prvoborac Pero Radivojević Točak, do tada komandir čete u Četvrtom bataljonu Dvanaeste brigade, komesar Lazar Vračarić, komesar Drugog odreda, zamjenik komandanta Pero Valanović, komandir čete u Četvrtom bataljonu Dvanaeste brigade,²⁹ zamjenik komesara bataljona Petar Zečić Zvrk, a obavještajni oficir Osman Maglajlić.

Za komandanta Trećeg bataljona je određen Đuro Radanović, ali pošto nije došao na tu dužnost, poslije nekoliko dana je postavljen Petar Valanović. Za komesara je određen Dušan Popović, za zamjenika komandant Nikola Dolinić,³⁰ za zamjenika komesara Franjo Sebele,³¹ za obavještajnog oficira Milenko Jokić, a za intendanta Tanasije Knežević Tane.

Pri štabu brigade su formirane: preteća, bolnička i pionirska četa za koju su izabrani najbolji borci i rukovodioci, ali za pionirsku nije bilo dovoljno pionirskog alata niti obučenosti diverzanata.³²

²⁸ Izveštaj štaba 21. brigade o formiranju, štabu 10. divizije 25. maja 1943. godine o formiranju, brojnom stanju, naoružanju, sastavu ljudstva u bataljonima. Arhiv VII, sig. br. 10—3—1112.

²⁷ Poginuo decembra 1944. godine kao major i komandant brigade „Matija Gubec“, kod Kloštra Podravskog. Zbornik narodnih heroja, str. 160.

²⁸ Umro 1949. godine u Daruvaru.

²⁹ Poginuo 2. 7. 1944. blizu sela Prkosa kod Koprivnice, kao kapetan, komandant bataljona.

³⁰ Prekomandovan 26. 6. 1943. u Zapadnu grupu odreda.

³¹ Poginuo kao borac 16. 3. 1944. kod Klisa, Virovitica.

³² Diverzantski vod je formiran juna 1943. godine i bio je u sastavu pionirske čete do 17. 9. 1943, kad je pionirska rasformirana, a diverzantski vod kao samostalni vod je ostao do kraja rata.

U brigadi su organizovane obavještajna i informativna služba, ali sva mjesta odmah, nisu bila popunjena potrebnim kadrom. Do postavljenja obavještajnog oficira u brigadi tu je dužnost obavljao zamjenik komesara brigade.³³

Već od prvog dana u brigadi su, po četama i bataljonima, održavani sastanci i konferencije. U bataljonima su izabrani bataljonski birovi, a u četama formirane partijske organizacije. Prema istim organizacijskim osnovama organizovana je i skojevska organizacija. Za sekretara brigadnog komiteta Partije izabran je Miloš Crnobrnja, zamjenik komesara brigade.

U izvještaju štaba brigade od 25. maja 1943. godine se kaže da čete popunjava 80 odsto starih boraca, da su na čelu bataljona i četa stari i iskusni rukovodioci, a u četama vodnici i delegati, tj. sve stari i u mnogim borbama provereni komandiri i komesari. Prvi bataljon čini udarnu snagu brigade, a Drugi i Treći će biti potrebno vremena i nekoliko borbi da se borci i rukovodioci međusobno upoznaju i steknu povjerenje jedni u druge. U brigadi ima dosta bosih i slabo obučениh boraca, ali će taj problem u slijedećim akcijama biti riješen. Moral u jedinicama je dobar, po četama odjekuje pjesma. Brigada je spremna da primi i izvrši borbene zadatke.

³³ Krajem juna 1943. godine na tu dužnost je postavljen Ciro Cermakovski, a popunjena su i sva mjesta u bataljonima. Arhiv, VII, sag. br. 1—3—1137.